

dendum: Paul. de Castr. *ibi*: 2. *column. propè finem*, dicens esse menti tenendum. Alexand. 9. *column. num. 34.* Socin. *ibi* 8. *column. in fine Cuman. ibi final. column. in medio.* Vincent. *ibi num. 106.* istam etiam conclusionem tenet Glossa in leg. *Una Cod. uti possid. in glossa final. in medio*, cum qua transeunt *ibi* omnes DD. istam etiam tenet Jacob. Butr. in leg. *Licet. Cod. eodem titul. 2. column. in medio.*

102 Secunda conclusio: Quando quis habet utramque possessionem in re immobili, & se absentat longè ex aliqua causa justa vel injusta, voluntaria vel necessaria amittit possessionem naturalem, & retinet civilem in animo: textus est capitalis & expressus in leg. *Clam. possidere. §. Qui ad nundinas. ff. de Acquir. posses.* ubi dicit textus quòd si possessor ad nundinas profectus est, & altor ingressus est, efficitur possessor, & similiter absens retinet possessionem: ergo ingressus habet naturalem, & absens retinet civilem: Cujus verba sunt: *Qui ad nundinas profectus neminem reliquit, & dum ille à nundinis redit, aliquis occupavit possessionem, videri eum clam possidere Labeo scribit; retinet ergo possessionem is qui ad nundinas abit, & ibi notat Bartol. & tota schola DD. text. in leg. 3. §. In amittenda, in fin. eodem titul. ibi: Sed & si animo solo possideas, licet alius in fundo sit, adhuc tamen possides, textus notabiliter expressus in leg. Si id quod. §. final. eodem textus in leg. 3. §. Salus, eodem titul. textus in leg. 1. §. Idcirco. ff. de Vi & vi arm. ibi: Ademisti enim ei possessionem quam animo, retinebat, & si non corpore, textus in leg. Licet. Cod. de Acquirend. posses. textus verba sunt: *Licet possessio nuda animo acquiri non potest. text. in §. Possidere, vers. Quin etiam, Instit. de interd. textus in leg. 12. in princip. titul. 30. 3. part.* Et ex ista conclusione, juncta prima conclusione superiori, infertur vera & notabilis declaratio ad ista jura: ut intelligantur, quando possessor civilis est longè absens: secùs verò, si sit in conspectu rei, vel prope rem; quia tunc utramque possessionem retinet & conservat: & ita intelligit & declarat ista Raph. Cuman. in dict. §. *Qui ad nundinas, 3. column. post princip. Lud. Rom. ibi: in princip. Jas. ibi: 2. column. in princip. Car. olim. et 1. de restit. spol. 3. column. propè finem.**

Et adde pro declaratione hujus conclusionis, quòd ista civilis possessio, quæ in absentia retinetur animo, amittitur modis sequentibus: Primo modo, si absens possessor civilis non sit admissus post reversionem per eum qui ingressus est, sed ei resistat: textus est in leg. *Si id quod. §. final. ff. de Acquirend. possession. ibi: Eo usque possideamus donec revertentes nos aliquis repellat.* Secundo, si antequam interveniat resis-

tentia, ipse absens civiliter possidens animo desit possidere, quia suspicatus est posse repelli: textus est in dict. leg. *Si id quod. §. fin. ibi: Aut nos ita animo desinamus possidere, quod suspicemur repelli nos posse ab eo qui ingressus sit. textus in leg. Sed & si nolit, eod. titul. in leg. 3. §. Si quis nunciet, eod. titul. text. in leg. 3. §. Si quis autem. ff. de Vi & vi arm. text. in leg. pen. titul. 30. 3. part.*

Tertio, si talis res ita sit occupata, quòd non sit possibilis vel verisimilis ejus recuperatio per absentem, propter maximam potentiam ejus qui ingressus est, vel ex qualitate rei, quia inexpugnabilis, vel ex qualitate loci, quia flumen aut mare ita rem occupavit, quòd in ea non potest dari usus: nam tunc statim absens amittit possessionem civilem, & similiter præsens amittit utramque, etiamsi animo nolit desinere possidere, & nullius hoc protestetur: in expresso ita probat textus singularis in leg. *Cum unus. §. final. ff. de Bonis autor. jur. posses.* cujus verba sunt: *Si propter naturam rei, veluti si prædium inundatum sit, aut propter latronum potentiam non potest possideri, rectè dicitur non esse quod possideatur: text. in leg. Quod meo. §. final. in fin. ff. de Acquirend. possession. ibi: rursus si cum magna vi ingressus est exercitus, & cæt. & ibi expressè notant Paul. Castrens. Imol. Cuman. & Alexand. facit textus in leg. 3. §. Labeo, supra, eodem titul. & ibi tenet singulariter & melius quàm alibi Socin. 1. & 2. *column. textus notabilis in leg. Pomponius, in princip. eodem titul. & ibi communiter DD. & probat expressè lex 14. titul. 30. 3. part. textus qui sic debet intelligi in leg. Naturaliter ff. de Usucapion. ubi habetur, quòd per interruptionem naturalis possessionis interruptitur præscriptio, nam certè debet intelligi, quando ex interruptione naturalis possessionis interruptitur civilis, quia impedimentum est tale, quod tollitur facultas & usus utendi re: secùs verò aliàs, si simpliciter amittetur sola naturalis sine civili; quia non interrupteretur præscriptio, cum civilis possessio sit illa quæ causat præscriptionem: ita intelligunt & declarant illum textum DD. ibi, & Bartol. in leg. 3. §. Ex contrario. ff. de Acquirend. posses. 2. *column. versic. Non obstat.* Cujus ratio subtilis est, quia possessio civilis ex dispositione juris retinetur animo, quando potest liberè uti re & possessione naturali: unde quando datur talis impotentia: meritò & necessariò debet amitti, quia deficit fundamentum in quo possessio civilis insistebat: unde, licèt ipse civilis possessor nolit animo desinere possidere, voluntas & protestatio ejus est nullius momenti, tamquam contraria actui naturali, & juris ordinationi; cum**

ra-

talis animus videatur fundari super impossibili, & istam rationem ponit subtiliter Bald. in leg. *Licet, Cod. de Acquirend. posses. 2. lectur. in finalib. verb. Socin. in leg. 3. §. Nerva filius. ff. eod. 2. col. versic. Tu considera, juncto vers. Ex quibus infertur, & ante eos Rosfred. in libellis suis, in rub. de interd. unde vi, 1. *column. 2. confirmatur per leg. 1. §. Quod si servus. ff. de Vi & vi arm. ubi, si colonus, inquilinus, vel detentator expellatur de ipsa re, dominus qui per eos retinebat possessionem, illam perdit, licèt sit ignorans, vel nolit animo desinere possidere; licèt secùs sit, si ipse dominus expellatur, & non detentator; quia ex quo non amittit naturalem, quam retinet per alium, non amittit civilem; quam retinet per se, quia censetur accessoria & dependens ab illa naturali, & à facultate rem apprehendendi: text. est in l. 1. §. Non alii autem. versic. 1. de Vi & vi arm. & ibi Glos. ordinaria, Bartol. & communiter DD. de quo articulo latius infra dicitur.**

Quarto modo, per longam absentiam ipsius possessoris civilis; quia si diu & magno tempore sit absens, amittit possessionem civilem; modò alius sit ingressus, modò non: Cujus ratio est, quia lapsu tanti temporis inducitur oblivio & animus non possidendi, ex quo causatur amissio possessionis: ita probat text. in l. *Si de eo. §. Si forte. ff. de Acquirend. posses. & ibi tenet Glos. ordinaria Bart. & ibi Doct. in leg. Si id quod, eodem titul. & ibi Doct. text. in leg. Furtum. §. Fundi de usucap. & ibi Glos. Alberic. & alii Doct. facit text. & ibi DD. in leg. fin. Codic. Unde vi: text. in leg. Licet, Codic. de Acquirend. possession. & ibi communiter DD. text. in §. Quod autem, Institut. de usucapion. & ibi Glos. & notabiliter, & communiter docentes. Dubium tamen est inter DD. Quod sit istum longum vel magnum tempus, ut per lapsum ejus inducatur oblivio, & per consequens amissio possessionis? Et reperio varias & diversas opiniones: Nam aliquæ Glossæ & DD. in locis supra allegatis expressè tenent, quòd requiritur tempus decem annorum: & confirmari potest, quia dictio *diu*, & dispositio loquens in longo tempore, debet interpretari de tempore decem annorum, ut in leg. *Sicut fideicommissaria. §. Arist. ff. Qui & à quibus, juncta Glossa & communi expositione, & in leg. 1. & per totum, Codic. de Longi tempor. præsc. & in l. 1. & per tot. Cod. Que sit longa consuet. & in leg. Filius familias, juncta Glossa & communi opinione. Cod. de Petit. hæred. facit etiam text. singularis & unicus in suo casu in l. *Sine præfinito. ff. de Penis*, de quo textu aliàs in suo loco dixi: Aliæ verò Glos. & DD. dicunt, quòd isto casu tempus sit arbi-**

trarium, & relinquatur judicis arbitrio, qui debet considerare qualitatem rei, loci, & personæ: quam opinionem tenent plures Gloss. & scribentes in dictis locis supra citatis: & tenet Innocent. & plures Canonistæ in cap. *Quærelam de election.* Tamen mihi placet ista opinio & concordia, quòd cum in hoc articulo tempus non sit à jure decisum, necessario tempus non sit arbitrarium; sed in dubio, judex debet arbitrari tempus 10. annorum, per primum fundamentum cum ratione: & ita procedat prima opinio Glossarum & Doctorum tententium hac parte: Si verò ex qualitate rei, loci, & personæ, debeat plus vel minus tempus sufficere, judex hoc arbitratur: & ita procedat secunda opinio aliarum Glossarum & Scribentium: Et in effectu ista fuit intentio Bart. in dict. l. *Si de eo. §. Si forte, 2. col. de Acquir. posses. Abbat. & aliorum, in cap. Vigilanti, 2. col. de Præscriptionib. Fab. qui notabiliter loquitur, in dict. §. Quod autem, de usucapion. & in terminis istam concordiam ponit magistraliter Salyc. in leg. *Licet, Codic. Isto titul. penultim. column. idem Salycet. in leg. 1. Codic. de Servis fug. penult. column.* Adde tamen, quòd si absens protestetur se nolle amittere possessionem per absentiam vel negligentiam, non amittit possessionem civilem etiam per lapsum 10. annorum, vel majoris temporis: quia cum illa amissio causetur ex oblivione & animo non possidendi, qui colligitur ex lapsu temporis, & istud cessat propter protestationem; ergo hoc casu non amittitur possessio: argumento textus in leg. *Qui aliena. ff. de Acquirend. hæred. ubi habetur, quòd ea quæ dependent ab animo, regulantur & declarantur per solam protestationem: sed civilis possessio est hujusmodi: ergo, &c. & in terminis reperio quòd istam sententiam & conclusionem tenet Joan. Faber. in dict. §. Quod autem, Instit. de usuc. 2. col. in med. vers. Quid ergo si probat. 2. Intellige tamen superiorem conclusionem, quæ habet, quòd per longam absentiam amittit quis possessionem civilem, quando res erat vacans, & in ea nullus ingressus est; vel si ingressus est, & occupavit naturalem possessionem vacantem, & absens sciat & negligat recuperare in modico & brevi tempore, quo verisimiliter possit; quia tunc amittit civilem possessionem, quia suspicatus est se posse repelli: ita probat text. not. in l. *Quamvis la 2. ff. de Acquir. posses. ibi: Tandiu priorem possidere dictum est, quandiu possessionem ab alio occupatam ignoraret, textus in dict. l. Quod meo, §. fin. facit etiam text. cum materia in leg. 3. §. Cum igitur. ff. de Vi & vi arm. & in expresso per ista jura istam conclusionem & declarationem ponit magistraliter Bartol.***

tol. in dict. l. Si de eo. §. Si forte. ff. de Acquir. poss. 2. col. num. 4. & ibi Imol. Roman. Alex. & alii DD. & hoc casu tempus erit omnino arbitrarium, argumento text. cum opinione & declaratione in l. 3. §. Cum igitur. ff. de Vi & vi armat. & ita tenet & declarat Joan. de Imol. in dict. §. Si forte, & ibi notat Alex. 2. col. num. 6. Salyc. in l. Licet, Cod. eod. 7. col. num. 23. Hodie tamen in nostro regno decisum est, quod tali casu, si quis ingressus est rem alterius & eam occupavit per annum & diem, possessore presente & sciente, & non contradicente; talis possessor amittit utramque possessionem suam, & ingressus acquirit eam; & idem est, si aliquo tempore fuerit presentis, aliquo absens: ita expressè disponit lex 1. tit. 11. lib. 2. For. II. & lex 1. tit. 13. lib. 3. Ordin. & l. 242. Stili, & lex 192. in eisdem II. Stil. quæstio tamen proprietatis remanet salva, ut prædictæ leges dicunt & disponunt; & forte illa decisio habuit originem ex textu in C. 2. vers. fin. Si de investitura inter dominum & Vassallum lis oriatur, in lib. Feud. ubi dicit, quod si quis habuerit aliquam rem tamquam feudalem per annum continuum, sciente & non contradicente domino, præsumitur rectè investitus, & debet defendi in possessione præstito juramento suo: quem text. ibi dicit in casu sup. unicum Bald. pen. col. tenet etiam Bald. in capit. 1. de Controversia investituræ, 2. col. in fin. & expressè in casu nostro, & sic in qualibet re possessa istam conclusionem & declarationem tenet Joan. Faber. in l. Licet, C. de Acquir. possess. fin. col. idem Faber. in §. Quod autem Instit. de usucap. 1. col. illum etiam textum adducit in confirmationem Glossa in prædicta leg. 1. tit. 12. lib. 2. For. II. in gloss. 3. & reputat eum singularem & tenet etiam Bald. licet illum textum non alleget, in leg. fin. Cod. de His qui à non domino manum. Adde tamen pro declaratione prædictarum legum regni, quod requiritur quod talis ingressus habeat rem per annum & diem cum titulo & bona fide: ita determinat prædict. lex 1. tit. 13. lib. 3. ordinament. unde data mala fide, vel data bona fide, sed non dato titulo, vel data absentia possessoris civilis, non amittitur possessio civilis per annum & diem, sed debet servari jus commune, de quo supra dictum est; quia hoc casu remanet incorrectum. Item intellige; quando dominus vel adversarius, qui præterdit possessionem, antea possidebat, & hoc probat; quia tunc ex quolibet actu possessionis vel detentionis præsumeretur & probaretur possessio: argumento text. in leg. 1. & in leg. 3. & quasi per totum. ff. de Acquir. possess.

103. Ex quibus inferitur, quod utraque pos-

sessio, tam civilis, quam naturalis perditur morte; & licet dominium, & omnia jura, tam personalia, quam realia transeant in hæreditatem jacentem; tamen non transit possessio, licet, postquam est quæsitæ, sit jus: text. est in leg. Cum hæredes. ff. Isto titul. cujus verba sunt: Cum hæredes instituti sumus addita hæreditate omnia quidem jura ad nos pertinent. Cujus ratio subtilis potest esse: Prima, quia dominium, vel jura realia & personalia, si amitterentur & efficerentur vacantia, essent occupantis & non reviviscerent: argumento text. in leg. 1. & per tot. de acquirend. rer. dom. & in l. Si quis. §. Aream. ff. de Solution. & idem lex fingit, quod transeat ex necessitate: possessio vero non habet istud inconvenientis, quia potest peti & consequi remedio proprietatis, scilicet rei vindicatione, vel remedio possessorio adipiscendæ quorum bonorum. Secunda; quia sicut in acquirenda possessione requiritur animus & voluntas possidentis, ita etiam in retinenda & conservanda possessione, ut supradictum & probatum est: sed per mortem cessat animus & voluntas possidentis; ergo perditur possessio, & non transit ad hæreditatem jacentem, nec ad hæredem: argumento text. in l. Qui ad certum. ff. Locati, & ex hoc dicebat Bart. in leg. Centessimis, §. fin. de Verb. obligat. quod si iudex condemnavit aliquem in exilio ad libitum suæ voluntatis, expirat & finitur per mortem iudicis: de quo dixi aliam in materia debitorum. Dominium vero, & alia jura realia & personalia non amittuntur solâ voluntate sine titulo vel causa; ut in l. Si quis vi. §. Differentia. ff. de Acquirend. possession. ergo merito per mortem non amittuntur, sed transeunt in hæreditatem jacentem, & postea additione secuta, in hæredem. Et ista sunt subtilia & speculativa.

Item adde pro perfecta declaratione superioris conclusionis & materiz, quod eo casu quo absens amittit possessionem civilem modis prædictis, statim possessio civilis acquiritur & consolidatur ipso jure habenti naturalem, etiam vitiosam; Gloss. est singularis & unica in jure in l. Sed & si nolit. ff. de Acquirend. possess. quam ibi ad hoc notat & commendat. Bartol. & communiter DD. notat etiam & commendat Bart. in leg. 3. §. Contrario, 4. column. num. 11. eod. titul. & ibi Roman. penultim. col. eod. titul. Alex. ibi, 4. column. Vincent. 4. column. eam etiam dicit singularem Roman. in l. Clam. possidere. §. Qui ad mundinas. fin. column. in fin. eod. titul. eam etiam dicit esse diligenter notandam Jason. ibi, fin. col. num. 69. Bald. in l. 1. ff. de Rerum divis. fin. col. 46. quæst. num. 38. Bartol. in l. Ex asse. ff. ad Treb. in fin. in tantum,

tum, quod acquiritur & consolidatur possessori naturali ignoranti, ut dicit illa Gloss. & ibi Bart. & communis opinio. Nec obstat si dicas, quod nulla possessio potest quæri sine animo, ut in l. 3. & in leg. Quemadmodum. ff. de Acquir. posses. cum simil. Quia respondeo, quod hic intervenit animus saltem implicitus; quia ex quo à principio habuit naturalem, ex tunc visus est velle habere civilem, & in eodem animo præsumitur semper perseverare: ita expressè respondet prædicta Gloss. & ibi Bartol. & DD. Istam tamen conclusionem Gloss. & communem dupliciter declaro: Primò modo, quod possessio civilis consolidata non sit illam civilis possessio, quæ residebat in persona absentis; quia semper successor particularis vel universalis rei succedit in nova possessione creata in ejus persona, non vero in antiqua antecessoris, ut subtiliter & notabiliter dicam infra ista lege. Secundò, quando ex natura rei posset ingressus in ea habere utramque possessionem: secus si solam naturalem, ut si sit usufructuarius, emphyteuta, vel similis persona; quia tunc licet civilis possessor aliquo casu amittat suam civilem possessionem, naturalis possessor non acquirit eam; cum à principio nec ex post facto non habuit animum explicitum nec implicitum quærendi possessionem civilem in re, sed tantum naturalem: ita eleganter & subtiliter tenet & declarat Bart. in dict. l. Sed & si nolit, in fin. & ibi sequuntur communiter DD. & tenet & sequitur Jas. in dict. §. Qui ad mundinas. fin. col. in fine.

Ex quibus noviter potest inferri ad subtilem & notabilem quæstionem: Si duo vel plures sunt hæredes ex testamento vel ab intestato, quorum unus adivit suam partem, & missus est in possessionem ejus aliquo remedio possessorio adipiscendæ; & postea alter repudiet; quo casu ipso jure sine alia nova additione alia pars sibi accrescit; an similiter accrescat possessio, ut censeatur omnes partes possidere, ac si in omnibus apprehendisset possessionem? Et videtur quod sic: Primò quia actus possessionis adhibitus in parte rei virtualiter extenditur ad totam rem, ut in leg. ff. de Acquirend. posses. Secundò quia actus adhibitus in aliqua re virtualiter extenditur ad partes, quæ postea sibi accedunt vel accrescunt: text. est notabilis in leg. 4. ff. de Jure dot. text. in leg. penult. ff. Ut legat, nomin. caveat. textus in leg. 2. ff. Quorum legatorum, cum similib. Ergo ita dicamus hic, quod possessio & ejus virtus extendantur ad partem accrescentem. Tertio quia in successione prætorica accrescit portio sine nova agnitione coram iudice. Quarto quia in materia possessionis habet locum

Anton. Gom. ad Leg. Taur.

jus accrescendi, ut dicit Gloss. & communis opinio, in leg. Quod meo. ff. de Acquirend. posses. ubi habetur, quod possessio civilis amissa consolidatur cum naturali: Et in expresso, licet non ita benè fundet, istam sententiam & conclusionem tenet Curt. Jun. in l. unic. Cod. Quando non peten. part. fin. column. num. 49. Sed contrarium & melius tenet Bald. 2. column. num. 3. Primò quia possessio consistit in facto. Secundò quia requiritur animus, quorum aliquod non intervenit in isto casu: & idem tenet Sebastianus Sapia penult. column. num. 63. quos ego sequor.

105. Advertendum tamen, quod maximus effectus resultat ex hoc, quod ille absens retineat possessionem civilem in absentia vel presentia, vel illam amiserit modis prædictis, quia si illam retinet, numquam ingressus, qui rem occupavit etiam cum titulo & bona fide, poterit incipere præscribere; quia sine possessione non procedit præscriptio, ut in leg. Sine possessione. ff. de Usucap. & in regul. sine possessione de regulis juris lib. 6. cum simil. Sed civilis possessio est illa quæ causat præscriptionem, & non naturalis, & absens retinet possessionem civilem in animo: Ergo ingressus nullo modo potest præscribere; postquam ergo absens desinit possidere, incipiet ingressus possidere. Ex quo inferitur quod licet jura nostra simpliciter dicant, quod contra absentem præscribitur per viginti annos; tamen debent intelligi, amissa civili possessione per absentem, & quæsitæ ei qui vult præscribere: ita probat text. notabilis & subtilis in leg. 1. §. Per servum qui in fuga. ff. de Acquir. posses. ubi dicit, quod possidet quis servum existentem in fuga & absentia, & illum potest usucapere: Sed hoc non provenit mediante possessione naturali, quia illam amisit per absentiam; ergo necessariò usucapit mediante civili, & per consequens nullo modo alius tertius possit usucapere eum, licet habeat titulum & bonam fidem & possessionem naturalem: quia aliàs efficerentur duo domini in solidum, quod est impossibile de jure, ut in leg. Si ut certo. §. Si duobus vehiculum. ff. Comodati, & in l. Hæreditate. §. Pater. ff. de Castrens. pecul. & in l. Marius. §. Duobus. ff. de Legat. 2. & in leg. Quod contra, §. unic. ff. de Regulis juris, & ad hoc illum textum in dict. §. Per servum qui fuga, licet non sic inductum, notant & commendat Bart. Alber. Imol. Paul. Rom. Aretin. Alexand. Jas. & communiter alii DD. probat etiam text. in l. Servi filii, §. fin. ff. de Furtis, ibi: Quod enim videor possidere servum, ad usucapionem tantum mihi proficere Julianus scribit, text. in leg. In accessione. ff. de Divers. & temp. præscript. text. in l. Item ei præ-

Oo

tor

tor. ff. Ex quibus caus. major. text. in §. Rur-
sus Institut. de actio. ubi, si absens causa rei-
publicæ præscribit rem præsentis, post rever-
sionem datur contra eum restitutio: ergo in ab-
sentia præscripsit mediante civili possessione:
& ibi expresse tenet & declarat Glossa ordina-
ria, Faber. Angel. Platea, & communiter DD.
textus expressus & notabilis in leg. A bonæ fidei
possessore. ff. de Rei vind. ubi habetur, quod
si servus alienus fugerit à bonæ fidei posses-
sore, & in absentia & fuga usuceperit, tene-
tur restituere domino; ergo talis bonæ fidei
possessor usucepit mediante sola civili posses-
sione in absentia & fuga servi: & sic aperte
probat, quod sola civilis possessio est illa
quæ causat usucapionem vel præscriptionem: &
ad hoc notant & commendant ibi Bald. & alii DD.
text. in leg. Acquir. §. fin. de Acquir. rer.
dom. ubi dicit text. quod usufructuarius non usu-
capit, vel præscribit, quia non possidet: sed
ille possidet naturaliter, ut in leg. Naturaliter.
ff. de Acquir. posses. cum similib. ergo de civili
loquitur ille text. & sic illa requiritur in usu-
capione vel præscriptione, & non sufficit natu-
ralis; & ad hoc illum text. notat & commen-
dat ibi Gloss. ordinaria, Rainer. Alber. & com-
muniter DD. text. in leg. Nec fructuarium, Cod.
de Usufruct. & ibi Gloss. ordinaria Bald. Ang.
Paul. & communiter DD. text. in l. Qui fun-
dum. ff. de Usucap. pro emptore, & ibi Gloss. &
communiter DD. text. in leg. Homo liber. §.
fin. in finalib. verb. eod. tit. & in expresso istam
sententiam & conclusionem tenet Glossa
notabilis & ordinaria in leg. 2. §. Ex contrario.
ff. de Acquir. posses. in gloss. magn. prope finem,
vers. Item secundum eos, & ibi magistra-
liter Bart. 1. column. num. 3. Rainer. in fin. Al-
ber. 2. col. Imol. Paul. Roman. Aretin. Cuman.
& notat ibi Alex. 3. col. numer. 5. Socin.
4. column. Jas. 6. column. numer. 21. Vincent.
4. column. num. 7. Gloss. in leg. Si ut certo. §.
Si duobus vehiculum. ff. Commo. in gloss. magna,
post princip. & ibi Bartol. fin. col. in fin.
Paul. 2. col. num. 7. & alii DD. Gloss. in leg.
Malè agitur. Cod. de Præscrip. 30. vel 40. an-
nor. in verb. Possidentibus & ibi DD. Gloss. in
cap. Causam quæ de præscrip. in fin. gloss. &
ibi communiter Canonist. Gloss. clarior & ex-
pressa reputata singularis in hoc articulo in l. 1.
Cod. de Servis fugit. in gloss. magn. in fin. & ibi
notat & commendat Bart. fin. column. Paul. de
Castr. qui singulariter loquitur fin. col. num. 11.
Jas. antepenult. col. num. 44. & illam Gloss. in
materia reputat singularem Imol. in dict. §.
Per servum, qui in fuga, 2. col. Rom. in dict.
§. Ex contraria 2. column. gloss. in §. Sed ali-
quando. Inst. de usuc. in gloss. fin. Gloss. in

leg. 4. tit. 12. lib. 2. For. II. in gloss. magn. 2.
column. Istam etiam conclusionem tenet magis-
traliter Din. in regul. sine possessione de regul.
jur. lib. 6. penult. fol. vers. Solutio. tutius &
probabile Bartol. in leg. Celsus. ff. de Usucap.
2. col. num. 12. & ibi Francis. Bald. num. 67.
Alberic. & Angel. in leg. Sine possessione, eo-
dem titul. de usucapion. Bald. & Angel. nota-
biliter in l. Nemo, Cod. de Acquir. posses.
2. column. Bart. in leg. 1. ff. de Acquir. posses.
3. column. num. 8. in definitione possessionis civi-
lis. Francis. Bald. in tract. præscript. 3. part.
3. partis principal. quæst. 3. Faber. in §. Quod
autem, Inst. de usucap. 2. column. post medium.
Abb. in cap. Vigilanti, 2. column. num. 4. de
Præscript. & ibi Felin. & DD. Et sic ista
opinio est vera & communis, licet Jac. Butr.
expressè teneat contrarium in leg. Nemo ambi-
git, Cod. de Acquir. posses. 1. column. in medio,
versic. Modo quæro, ubi dicit, quod utraque
possessio tam civilis, quam naturalis requiritur
ad causandam præscriptionem: & hoc potissi-
mo fundamento, quia reperimus quod si posses-
sio interrumpatur naturaliter, statim cense-
tur interrupta præscriptio, ut in leg. Natura-
liter. ff. de Usucap. Sed ille text. non obstat,
quia debet intelligi quando per talem interrup-
tionem naturalem amittitur utraque possessio
tam civilis, quam naturalis: secus verò si sola
naturalis possessio amittatur & remaneat civi-
lis; quia ex ea sola potest causari præscrip-
tio: & in terminis ita respondet Bart. in dict.
leg. 3. §. Ex contrario, 2. column. in fin. versic.
Non obstat, quod bene nota, quia est subtilius
verbum quod reperiri potest in materia pres-
criptionum, & ita dicit Jas. in leg. 1. Cod. de
Servis fugit. antepenult. column. num. 44. Et si
dicas, quid prodest possessori naturali, quod
dominus in absentia amittat possessionem civi-
lem, cum sua possessio naturalis non suffi-
ciat ad præscribendum: Respondeo, quod sta-
tim ipso jure illa possessio civilis consolidatur
cum naturali.

106 Alius etiam maximus effectus resultat ex
civili possessione: quia civilis possessio sola
est causa acquisitionis fructuum; & jura, quæ
dicunt, quod bonæ fidei possessor facit fruc-
tus suos pro cultura & cura, debent intelligi,
quando habet civilem possessionem: ista est
Gloss. singularis & ordinaria in leg. 3. §. Ex
contrario. ff. de Acquir. posses. in gloss. magn.
prope fin. vers. Item quilibet efficeretur dominus
fructuum, quam ad hoc notat ibi Bald. 3. col.
in princ. Paul. 2. col. num. 2. Imol. 2. col. in
med. Rom. penult. column. Cuman. 4. col. Aretin.
5. column. num. 32. Alex. 10. col. num. 24.
Socin. 6. col. vers. Tertio ex gloss. colligitur. Vin-
cent.

cent. 8. column. num. 14. Jas. 9. column. nu-
mer. 34. & est communis opinio DD. & ad hoc
eam reputat singularem Bald. in leg. Certum,
1. column. num. 2. Cod. de Rei vendit. notat etiam
& commendat Bald. in capit. 1. §. Marchio,
1. column. num. 2. de His qui feud. dare pos-
sunt. Ex quibus infero, quod jura quæ habent,
quod si quis habet & possidet rem alienam
cum titulo & bona fide, facit fructus suos, &
lucrat eos, ut in leg. Bonæ fidei. ff. de Ac-
quir. rer. dom. in leg. Bonæ fidei. ff. de
Usuris, in leg. Bonæ fidei, de verb. sign. in §.
Si quis à non domino, Inst. de rer. div. de-
bent intelligi & procedere, quando habet ci-
vilem possessionem, & non aliam. Item infe-
ro, quod domino vero possidente civiliter in
absentia, emptor etiam bonæ fidei non lu-
crabitur fructus. Item infero, quod si posses-
sor majoratus vendat rem alteri, qui habet
eam titulo & bona fide; mortuo possessore,
fructus pertinebunt successori, cum per istam
Legem Tauri transeat in eum possessio tam
civilis, quam naturalis, & non pertinebunt
emptori & detentatori: Pro qua Gloss. & com-
muni sententia facit text. in leg. Qui scit. §.
In alieno. ff. de Usuris, text. in leg. Si fur. in
princ. ff. de Usufruct. ubi dicit, quod si in fun-
do quis habet naturalem possessionem, quia
est fructuaris, alius habet civilem, quia pro-
prietarius; & quidam fur, vel alius tertius
cum mala fide colligat & percipiat fructus; ac-
quiruntur domino proprietatis civiliter possi-
denti, & non fructuario. Confirmatur, quia à
pari procedunt præscriptio & acquisitio fruc-
tuum; ita tenet Gloss. notabilis ordinaria in le-
ge 2. Cod. Si quis ignor. rem minor. esse sine de-
creto Compar. in gloss. fin. in princip. argumen-
to text. in leg. Ubi lex. ff. de Usucap. & illam
Gloss. propositam notabiliter allegat & com-
muniter Socin. in dict. §. Ex contrario, & facit
text. in leg. Si ego. §. Partum ff. de Pub. imò
difficilius causatur præscriptio, quam acquisitio
fructuum, ut in leg. Bonæ fidei. ff. de Ac-
quir. rer. dom.

Limita tamen & intellige superiorem doctri-
nam & conclusionem, quando quis non perci-
peret fructus de voluntate domini; secus verò
si aliàs habeat rem de voluntate ipsius domini;
quia tunc acquirit fructus, modò habeat civi-
lem possessionem, modò naturalem, modò nul-
lam habeat possessionem: ut fructuaris, vel
ille qui habet rem precario, vel colonus, vel
inquilinus: text. est in leg. 1. & per totum. ff.
& Cod. de Usufruct. text. in l. Julianus. §. Ex
vendito, vers. Possessio ff. de actio. empt. text.
in leg. Si servus, la 2. §. Locati. ff. de Furtis,
& per ista jura ita tenet Bart. in dict. §. Ex
Anton. Gomez ad Leg. Taur.

contrario, 3. col. in princip. & ibi communiter
DD. Bald. in cap. Gravis, de restit. spol. 2. col-
umn. Item adde, quod in tantum sufficit so-
la civilis possessio ad acquisitionem fructuum
juncta bona fide, ut non requiratur titulus: ita
probat text. notabilis in leg. 4. versic. Post li-
tem. §. fin. regund. text. in leg. Sed si lege.
§. Scire. ff. de Petit. hæred. & in expresso istam
sententiam & conclusionem tenet Gloss. nota-
bilis & ordinaria in §. Si quis à non domino, Inst.
de rer. divis. in gloss. 2. in fin. quam ibi sequi-
tur & commendat Faber. Bart. Platea, & com-
muniter DD. & eam reputat singularem Ang.
de Aretin. 2. column. num. 2. & Christophorus,
1. column. in medio: similis Gloss. est in §. 2.
inst. de offic. jud. in gloss. magn. in med. &
ibi not. Ang. & alii DD. similis etiam Gloss. est
in leg. & ex diverso, in gloss. magn. in medio,
ff. de Rei vend. & ibi tenet Bart. 2. column. nu-
mer. 5. Ang. 2. column. & communiter alii DD.
tenet etiam Bart. in dict. leg. Si lege. §. Sci-
re, de petit. hæred. & ibi communiter DD. Pet.
Cin. & communiter DD. in leg. Certum Cod.
de Rei vend. Jas. in dict. §. Ex contrario, 11.
column. num. 38. Nec obstat si dicas, quod non
videtur posse dari bona fides sine titulo, ar-
gumento text. in leg. fin. Cod. Unde vi. Quia
ibi occupabat rem vacantem, quam sciebat si-
bi non pertinere, licet ignoraret cujus esset;
sed in nostro casu præsupponimus, quod inter-
veniat aliqua causa vel conjectura per quam
credebat esse suam: argumento jurium supra
dictorum, & ita declarat Bartol. in leg. Cel-
sus, de usucap. 3. column. num. 17. Item ex istis
infero, quod detentator rerum majoratus
debet condemnari in fructibus, quia per istam
leg. Taur. habet utramque possessionem. Secun-
dò inferò, quod mortuo possessore majoratus,
fructus pendentes spectant ad solum successo-
rem, tunc quia pendentes, tunc etiam quia
est civilis possessor.

107 Tertia conclusio: Quando quis habet so-
lam naturalem possessionem sine civili, ut fruc-
tuarius, emphyteuta, conductor ad longum
tempus, ille qui precario rogavit, vel similis
persona; tunc illam possessionem naturalem
retinet in animo, etiam si longè sit absens, &
non amittit eam, nisi in casibus in quibus pos-
sessio civilis perditur: ita probat text. notabi-
lis & subtilis in leg. 3. §. Uti, frui. ff. de Vi
& vi arm. ubi dicit, quod videtur fieri violen-
tia fructuario, qui erat absens, si non admitta-
tur post reversionem; ergo aperte dat intelli-
gere, quod possidebat in absentia, nam aliàs
non competeret illud interdictum Unde vi; cum
solum detur possessoribus per vim ejectis, ut
in leg. 1. §. Hoc interdictum, & in §. deicitur,